

تقریظ

به رساله دکتری استاد دانشگاه دولتی خجند به نام آکادمیک باباجان غفوروف همراهیوف نسیمجان عبدالله جانوویچ تحت عنوان "مرحله های تشکّل و تحوّل حرکت ترجمه در عصرهای VIII-XIV (از پهلوی به عربی و از عربی به فارسی-تاجیکی)"

من این فرصت را داشته ام که نگاهی به مطالب رساله آقای همراهیوف نسیمجان عبدالله جانوویچ بیندازم که به عنوان "مرحله های تشکّل و تحوّل حرکت ترجمه در عصرهای VIII-XIV (از پهلوی به عربی و از عربی به فارسی-تاجیکی) نوشته و برای دریافت درجه علمی دکتر علوم فلاّژی به شورای دفاع رساله های دکتری مؤسسه دولتی تعلیمی دانشگاه دولتی خجند به نام آکادمیک باباجان غفوروف ارائه داده اند.

باید تاکید نمایم که برای انتقال دانش های ملل جهان به یک دیگر، حرکت ترجمه بسیار مؤثر بوده است و در جهان اسلام این حرکت از آغاز وجود داشته و عهد خلافت عباسی دوران درخشان آن بوده است. در شبه قاره نیز نهضت ترجمه بسیار فعال بوده و در عصر پادشاهان تیموری هندوستان صدها کتاب از سانسکریت، هندی و عربی به فارسی ترجمه شد و وقتی زبان فارسی در شبه قاره رو به زوال شد، نهضت ترجمه آثار فارسی به اردو و دیگر زبان های محلی آغاز شد. در این تردیدی نیست که ارتباطات بین انسان های این کره زمین از بدو خلقت تا امروز فقط و فقط به وسیله ترجمه و ترجمانی است.

مؤلف رساله به تحقیق رسانیده که حرکت ترجمه در آخرهای عهد ساسانیان وسعت پیدا کرده، با رواج ترجمه آثار هندی و یونانی به مکتب خاصی تبدیل شده است.

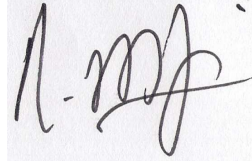
ضمن تحقیق، مؤلف رساله معین نموده، که محض به سبب ترجمه انبوهی از میراث ادبی و علمی نیاکان ما بعد راهیابی تمدن اسلامی به زبان عربی و از عربی به فارسی انتقال یافته، به جزء جدانشونده فرهنگ و ادب جهانی دوره اسلامی تبدیل یافته اند.

همچنین ترجمه ها را از لحاظ روشها و شیوه های ترجمه، ارزش های ادبی و تاریخی، از نگاه نسخه شناسی و متن شناسی و خصوصیت های اسلوبی، زبانی و مندرجوی آنها تحلیل و تحقیق نموده است، که نتیجه های آن برای تشکّل ترجمه شناسی و تحقیق رابطه های ادبی عرب و عجم خیلی سودمند می باشد.

به نظر این جانب توجه به نکته های زیرین بر وسعت تحقیق و عمق پژوهش های مؤلف مساعدت خواهد نمود:

- (ا) استفاده بیواسطه از آثار مترجمی، که در مراکز نسخ خطی کشور هند و پاکستان محفوظ می باشند.
- (ب) بهره بری از پژوهش های محققان پاکستانی، بخصوص از کتاب پروفیسور اختر راهی "ترجمه های متون فارسی به زبان پاکستانی" (چاپ اسلام آباد، ۱۹۷۹)

یقین دارم کہ آقای ہمرابیوف نسیمجان عبداللہ جانوویچ از عہدہ تمام مقتضیات این کار مفید برآمدہ اند
و رضایت استادان خود را جلب خواهند کرد. آرزوی موفقیت بیش از پیش ایشان را دارم.

Dr. Arif Naushahi
Professor, Department of Persian
Govt. Gordon College, Rawalpindi

پرفسور دکترا عارف نوشاہی
مدیر (پیشین) گروہ زبان و ادبیات فارسی
دانشکدہ دولتی گوردن، راول پندی، پاکستان
تاریخ: 19.8.2019